

2018

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

NACIONALINIS
EGZAMINŲ
CENTRAS

Imię, nazwisko

Klasa _____

Kod ucznia

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

POZNAWANIE ŚWIATA

KLASA 4.

4

1 Chłopczyk zauważył, że masa jego ciała zbyt szybko się zwiększa. Która aktywność **nie miała** wpływu na tę zmianę?

- (A) Jadł dużo słodczy.
- (B) Długo grał w gry komputerowe.
- (C) Grał na podwórku w piłkę nożną.
- (D) Pił dużo słodkich napojów gazowanych.

2 Podaj jeszcze jedną różnicę między drzewami iglastymi a liściastymi.

1. Drzewa iglaste mają zmienione liście igły, a liściaste – prawdziwe liście.

2. _____

drzewo
liściaste

drzewo
iglaste

3 Zwierzęta zostały podzielone na dwie grupy. Wpisz brakującą nazwę grupy zwierząt.

_____	Ptaki
biedronka	bocian
konik polny	wróbel

4 Podaj jedną wspólną cechę zwierząt przedstawionych na ilustracjach 1. i 2.

1.

2.

5 Ciało kreta ma walcowaty kształt. Jego przednie łapy są przystosowane do kopania w ziemi. Oczy ma małe, o średnicy zaledwie 1 mm, widzi słabo. Po bokach pyska ma długie włosy czuciowe. Dzięki kształtowi ciała kret łatwo porusza się wykopanymi tunelami.

Na podstawie tekstu podaj dwie cechy budowy ciała, które wskazują na przystosowanie kreta do życia pod ziemią.

1. _____
2. _____

6 Podaj wspólną właściwość tych roślin, dzięki której są one korzystne dla człowieka.

malina

lipa

macierzanka

babka lancetowa

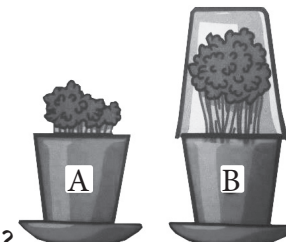
•
□

7 Jak się nazywa drzewo, którego liść został przedstawiony na rysunku?

•
□

8 Dominik jednocześnie posiał pieprzycę do doniczek A i B. Doniczkę B przykrył przezroczystym kloszem. Inne warunki kiełkowania i wzrostu pieprzycy były takie same. Na rysunku przedstawiono, jak pieprzycy wyrosła w ciągu tygodnia.

•
□

8.1 Co zauważył Dominik, gdy porównał rośliny po tygodniu?

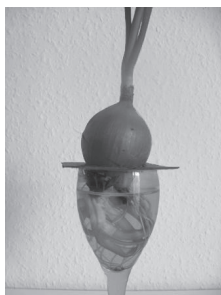
8.2 Jaki wniosek wyciągnął Dominik?

•
□

8.3 Na którym rysunku przedstawiono, w jaki sposób w praktyce wykorzystuje się ważne warunki dla wzrostu roślin, zbadane podczas doświadczenia Dominika?

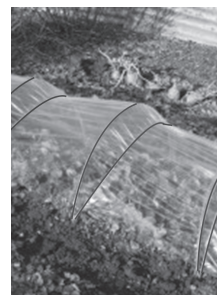
(A)

(B)

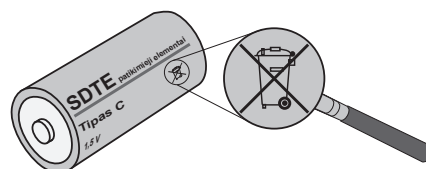
(C)

(D)

•
□

9 W odpowiednim segregowaniu odpadów często pomaga oznakowanie na wyrobach lub ich opakowaniach. Co oznacza pokazany w powiększeniu na rysunku obok znak?

•
□

10 Wyjaśnij, dlaczego do tej grupy ciał niebieskich nie pasuje **Słońce**.

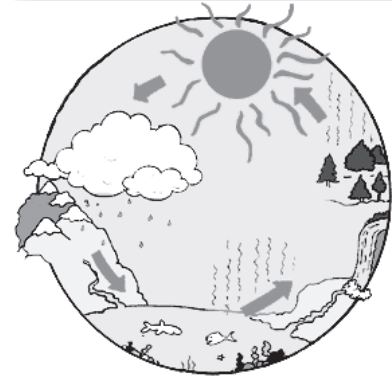
Saturn	Uran	Mars	Słońce
--------	------	------	-------------------

•
□

11 Gdy Ziemia krąży dookoła swojej osi, w ciągu doby zmieniają się dzień i noc. Co zmienia się na Ziemi, gdy zatacza ona koło wokół Słońca?

•
□

12 Jaki cykl odbywający się w przyrodzie został przedstawiony na rysunku?

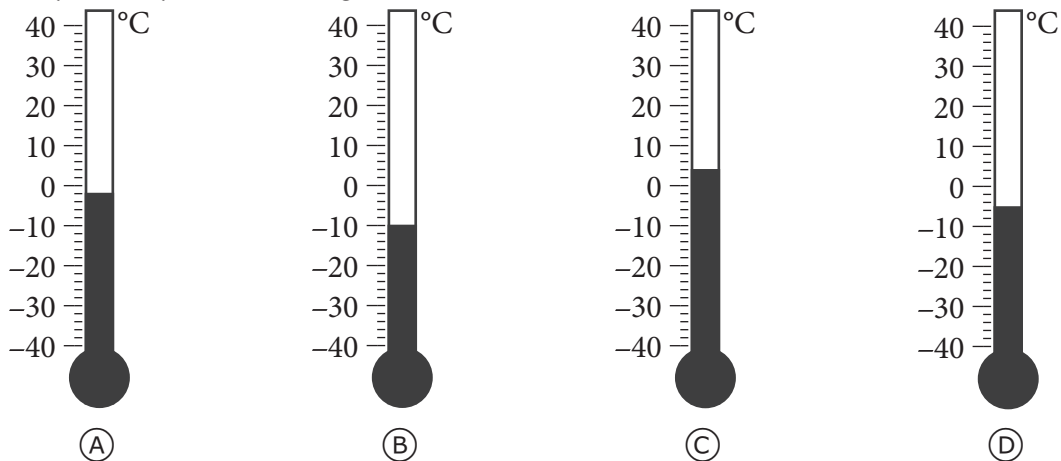

•
□

13 Dlaczego budowa elektrowni słonecznych w Egipcie jest bardziej celowa niż na Litwie?

•
□

14 Termometry wskazują temperaturę powietrza na dworze w zimie. W którym przypadku śnieg na dworze topniał?

•
□

15 Jest to gęsta, ciemna, lżejsza od wody kopalina użyteczna. Produkuje się z niej paliwo, smary, farby, wyroby plastikowe.

Wskaż nazwę surowca, o którym jest mowa.

- (A) torf
- (B) węgiel
- (C) ropa naftowa
- (D) glina

•
□

- 16 Do czterech jednakowych naczyń plastikowych wiano po 200 mililitrów gorącej wody o tej samej temperaturze. Każde naczynie przykryto przykrywką. Trzy naczynia zostały owinięte różnymi materiałami.

Naczynie 1.

Naczynie 2.

wełna

Naczynie 3.

folia aluminiowa

Naczynie 4.

bawełna

W tabeli przedstawiono, jak zmieniała się temperatura wody stygnącej w naczyniach.

	Naczynie 1.	Naczynie 2.	Naczynie 3.	Naczynie 4.
Czas (min.)	Temperatura (°C)	Temperatura (°C)	Temperatura (°C)	Temperatura (°C)
0	50	50	50	50
10	30	45	32	40

- 16.1 Jaką temperaturę miała woda wlana do naczyń?

_____ °C

•

- 16.2 W którym naczyniu woda ostygła najszybciej?

- (A) W naczyniu 1.
(B) W naczyniu 2.
(C) W naczyniu 3.
(D) W naczyniu 4.

•

- 16.3 Który materiał najlepiej utrzymał ciepło wody?

•

- 16.4 Dlaczego podczas doświadczenia naczynia zostały owinięte różnymi materiałami?

•

- 16.5 Podaj jeden przykład sytuacji życiowej, w której można by było wykorzystać wyniki tego doświadczenia.

•

- 17 Podaj **dwie** właściwości, które powinny cechować materiał wykorzystywany do szycia ubrań narciarskich.

1. _____

2. _____

•

- 18 Wpisz odpowiednie słowo łączące materiały, z których wykonano przedstawione rzeczy.

wełniany płaszcz

lniany ręcznik

bawełniany podkoszulek

Te rzeczy zostały wykonane z materiałów _____.

- 19 Wyjaśnij, dlaczego po zanurzeniu gąbki do wody na jej powierzchni pojawiają się bąbelki.

- 20 Napisz, jak się nazywa rzemieślnik wykonujący podkowy.

- 21 Dlaczego kaloryfery są montowane w dolnej części pokoju?

- 22 Figurki w grach stołowych przeznaczonych do podróży (np. w warcabach, w szachach) dobrze się trzymają na planszy do gry. Dzieje się tak dlatego, że do figurek przyklejone są magnesy. Z jakiego materiału jest wykonana powierzchnia planszy do gry?

- 23 Do produkcji papieru co roku wycina się na świecie ponad 1 milion drzew. Podaj jeden sposób, dzięki któremu można by było ograniczyć wycinanie drzew.

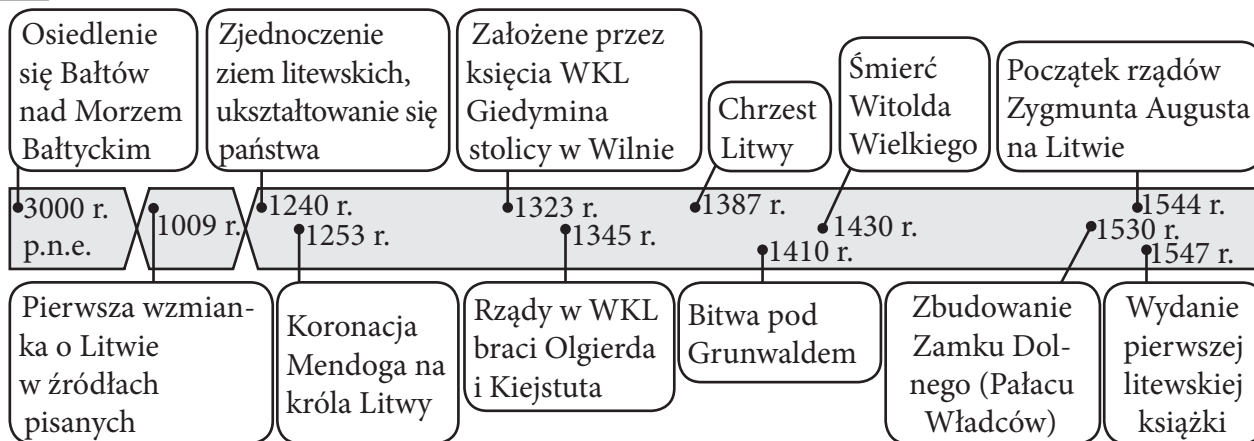
- 24 Co łączy te ilustracje?

Litwo, ojczyzna nasza,
ty jesteś ziemią bohaterów.
Z przeszłości twoi synowie
niech czerpią siły.
Niech twoje dzieci idą
tylko drogami prawości.
Niech pracują dla twojego
pożytku
i dla dobra ludzi.

25 Dlaczego litewscy kolporterzy książek (lit. knygnešiai) potajemnie przynosili książki z zagranicy?

26 Na podstawie osi czasu odpowiedz na pytania.

Na podstawie „Historii Litwy“, 2012.

26.1 Wpisz do zdań wyrazy **wcześniej** lub **później**.

Pierwsza litewska książka była wydana _____, niż miała miejsce bitwa pod Grunwaldem.

Olgerd i Kiejstut sprawowali rządy na Litwie _____ niż Zygmunt August.

26.2 Na podstawie osi czasu napisz, kim byli pierwsi mieszkańcy na terytorium Litwy.

26.3 Nazwy oficjalne, które składają się z kilku wyrazów, są skracane. Dla przykładu skrótcem nazwy Republika Litewska jest RL. Co oznacza skrótowiec WKL?

26.4 Jakie znaczenie dla historii Litwy miała bitwa pod Grunwaldem w 1410 r.?

26.5 W którym wieku odbył się chrzest Litwy?

27 Litwę, Łotwę i Estonię nazywa się krajami bałtyckimi. Skąd wynika ta nazwa?

PL

PL

4